

5 Duifpolderroute

De middellange rondwandeling Duifpolderroute is bijna 11 km lang en voert langs de buitengrens van de Duifpolder. Het bijzondere van deze polder is dat de bebouwing en het wegen- en waternet door de eeuwen heen nauwelijks zijn veranderd. De molens van weleer zijn vervangen door elektrische gemalen. De Duifpolderroute voert vanaf de ophaalbrug van Schipluiden langs de Vlaardingsekade naar de Trambrug. Vervolgens via het Gaagpad, de Kwakelweg en langs de Noordvliet en de Vlaardingervaart. Terug via de Trambrug naar het centrum van Schipluiden. De route is het gehele jaar geopend.

Routebeschrijving

De routebeschrijving maakt gebruik van het wandelroutenetwerk Hof van Delfland. Waar de route afwijkt worden in deze routebeschrijving verdere details gegeven. Verstoringen in het netwerk? Meld ze bij www.meldpuntroutes.nl.

- **Knp 17:** Start in Schipluiden bij de ophaalbrug aan de Dorpsstraat, vervolgens naar knp 51, 46 en knp 22.
- **Knp 22:** Kwakelweg, naar knp 32, knp 88 over de Kwakelbrug en de graskade naar knp 67.
- **Knp 67:** Duifpolderkade / Vlaardingervaart. Naar knp 18, 89 (zie routesuggestie: *), 85, 46, 51 en knp 17. Het eindpunt is bereikt.

Voor de bereikbaarheid met het openbaar vervoer van het begin- en eindpunt van de wandelroute wordt verwezen naar www.9292ov.nl

Routesuggestie

Deze is op de kaart aangegeven met een stippellijn.

- **Zelfbedieningspont:** wandelafstand ca. 1,5 km. Bij knp 89 met de zelfbedieningspont naar de overkant en een heen- en terugwandeling over de Vlaardingsekaade.

NB: Alle gegevens benodigd voor de routebepaling onderweg zijn vermeld op deze eerste pagina.

www.middendelflandvereniging.nl
Middellange wandelroutes in Midden-Delfland

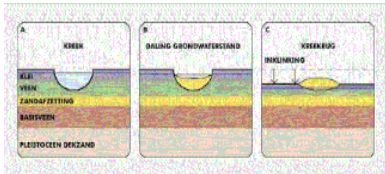
kaart: © OpenStreetMap-auteurs, CC BY-SA
Colofon: route en tekst van MDV,
foto's van MDV

Onderweg te zien

Midden-Delfland, het groene hart van de zuidwestelijke Randstad. Een kleinschalig oud cultuurlandschap met de kenmerken van het Hollandse landschap achter de duinen: laaggelegen (1 tot 3 m onder NAP) en lichtglooiend door de oude kreekruggen en de natte veengebieden daartussen.

De op de kreekruggen gelegen boerderijen, de oude dorpskernen, de vele molens en gemalen, de kades en oude slotenpatronen tonen je steeds weer de eeuwenoude historie van dit gebied. Een groene oase met een rijke natuur en weidse vergezichten te midden van het grootschalige stedelijke en industriële geweld.

Kreekruggen

De Duifpolder is aangemerkt als geomorfologisch monument. Geomorfologie is de beschrijving van de vormen van het aardoppervlak in relatie tot het ontstaan daarvan. In deze polder zijn vooral de zogenoemde kreekruggen interessant. Hier de algemene beschrijving die ook geldt voor andere

polders in Midden-Delfland. In de prehistorie en tot de aanleg van de Maasdijk werd het toen nog hooggelegen veenpakket doorsneden door veenstromen en krekken. De invloed van de zee zorgde ervoor dat in en rond de krekken zandige klei werd afgezet. Vanaf de tiende eeuw werd de veenwildernis ontgonnen o.a. door het graven van sloten ten behoeve van een betere ontwatering. Door de drooglegging oxideerde het veen en klonk in. Langzaam maar zeker zakte het maaiveld. Dit proces zet zich tot de dag van vandaag voort. Omstreeks de veertiende eeuw vond er een omkering van het profiel plaats: de oorspronkelijk laagliggende kreekbeddingen kwamen als ruggen in het landschap tevoorschijn. De zandige klei klonk immers minder in dan het veen. Deze omkering van het profiel, hierboven schematisch weergegeven, wordt inversie genoemd en is in de Duifpolder goed waar te nemen.

Boezemland

De Duifpolder is een open weidegebied met langs de randen verspreide bebouwing, o.a. met enkele oude boerderijen. De historisch-landschappelijke waarden zijn hierboven al beschreven. Door genoemde kreek-ruggen zijn er hoogteverschillen van soms meer dan een meter, hetgeen variatie in begroeiing oplevert.

Een gedeelte van de route voert langs de graskade van de Vlaardingervaart, waar diverse nogal verruigde boezemlandjes liggen. Daarvoor leidt de wandeling langs de Noordvliet met aan de overkant het natuurreservaat de Vlietlanden. Dit is een van de grootste complexen boezemlanden in Nederland. Karakteristiek zijn de soortenrijke dotterbloemhooilanden. Hier bloeien o.a. brede orchis, moeraskartelblad, veenpluis, echte koekoeksbloem en kale jonker. Als gevolg van verzuring is het aantal soorten achteruit gegaan en is veenmos plaatselijk gaan overheersen. Op de Vlietlanden staan op diverse plaatsen moerasbosjes.

Schipluiden

Vlaardingsekade staan veelal kleine woonhuizen en enkele winkeltjes. Een schilderachtig geheel.

De locatie van onderstaande bezienswaardigheden is gemarkeerd op de routekaart van het voorblad. De volgletter wordt hierbij gebruikt als referentie.

A. Rollepalen

omstreeks 1645 in gebruik genomen.

Voor de bocht in de Gaag gaat de straat over in het trekpad, waar het paard van de trekschuit liep. Om de jaaglijn niet te veel over land te laten gaan, waardoor de trekschuit tegen de wal zou worden getrokken, werden er in de bocht rollepalen geplaatst. Het trekpad Delft – Maassluis werd

B. Molen, Gaagweg 5

in Leimuiden, maal ik nu voor Schipluiden.

De korenmolen Korpershoek werd in 1950 vanuit Leimuiden overgeplaatst om de in 1945 afgebrande voorganger te vervangen. De tekst van de zandstenen gevelsteen is (door de zure regen) onleesbaar geworden. Er stond: *Brand velde de oude molen neer, maar vrolijk draait de nieuwe weer, eerst*

C. Trambrug

In 1912 in gebruik genomen door de Westlandsche Stoomtramweg Maatschappij. De brug is 60 m lang, 10 m hoog en weegt 1.777.770 kg. Sinds 1974 als fietsbrug in gebruik t.b.v. het vrijliggende fietspad (Gaagpad) naar Maasland en De Lier over de oude trambaan.

D. Karnmolen, Gaagweg 11

ringen, ontlastingsbogen en een mooie toppilaster.

E. Huis te Dorp

en rond 1900 is de motte afgegraven.

F. Gemaal Gaagweg

het fundament van de oude molen.

G. Boerderij, Oostgaag 55

tegenwoordig een restaurant gevestigd.

H. Kwakelweg

Aan weerszijden van de weg staan diverse huizen en boerderijen. Sommige zijn via een ophaalbrug te bereiken. Bij nr. 18 staat op het erf een vijfde eeuwige hooiberg met een rieten kap. Die 'bargen' worden zeldzaam. Het kwakelbruggetje verbindt de Kwakelweg met het Doelpad dat naar de kerk van Maasland voert. De Middelwatering is gegraven als verbinding tussen de Gaag en de oeroude uitwateringssluizen bij de buurtschap Hutjeshoek aan de Hooie Maasdijk bij Vlaardingen.

Naast de voormalige boerderij staat een gerestaureerde achthoekige karnmolen waarin vroeger een paard zijn dagelijkse rondjes draaide om een karnton aan te drijven waarin boter werd gemaakt. Op het erf ook een bijzonder zeventiende-eeuws huisje met in rode steen fraaie hoekversieringen, ontlastingsbogen en een mooie toppilaster.

In de verte achter het Dorppoldergemaal zijn de bosschages te zien van het vroegere kasteelterrein van Huis te Dorp. Het grote kasteel moet midden dertiende eeuw zijn opgetrokken. Het geslacht Van Dorp was een belangrijk adellijk geslacht in Holland. In de zeventiende eeuw raakte het kasteel in verval

Het Dorppoldergemaal verving in 1876 de Grote Dorpmolen (de Kleine stond tegenover de molen Korpershoek). Beide molens waren in 1606 in bedrijf, maar al in 1518 is sprake van een molenmeester en in 1557 wordt een wipmolen vervangen door een achtkante molen. De machinistenwoning staat op

I. De Vlietlanden

De Vlietlanden vormen het belangrijkste natuurgebied van Midden-Delfland. In beheer bij Natuurmonumenten. Omdat er rond de Vlietlanden nooit kaden zijn aangelegd, bleef het grondniveau op boezempeil en liggen de Vlietlanden zo'n 2 m boven de omringende polders. De schrale hooilanden zijn bijzonder rijk aan plantensoorten als moeraskartelblad, brede orchis en veenpluis. Grutto, tureluur en diverse eendensoorten vinden er een broedplaats. De Nijlgans is een exoot die zich hier goed thuis voelt.

J. Noordvliet

centrum van Maassluis.

De vliet wordt ook wel Maassluisse Trekvluit genoemd, omdat hier de trekschuit van Maassluis naar Delft sinds ca. 1650 langs voer. Het trekpad herinnert daar nog aan. De Noord- en Middelvliet werden omstreeks 1340 gegraven als afwateringskanaal naar de Maas en hebben sluizen in het

K. Bruggetje

Het bruggetje over de zgn. kulk vormt ook een herinnering aan de tijd van de trekschuit. De leuning aan de kant van de Trekvluit loopt door tot aan de grond om de jaaglijn niet te hinderen.

L. Vlaardingse Schouw

Een schouw is een boot met een platte bodem, waarmee het paard van de trekschuit werd overgezet. Aan de overzijde het Slinkslootgemaal dat in 1883 een molen verving die nog pas in 1830 was gebouwd op de plaats van de machinistenwoning. In 1919 werd het gemaal geëlektrificeerd en verdween de hoge schoorsteen van de stoommachine. Het Rechthuis werd omstreeks 1650 gebouwd als herberg, waar het bestuur van het ambacht Zouteveen vergaderde en waar ook recht werd gesproken. Later werd het een boerderij (Rijksmonument).

M. Gemaal

Het gemaal van de Duifpolder werd in 1872 gebouwd als stoomgemaal. In 1938 komt er een elektrisch aangedreven pomp. De molen van deze polder stond 700 m meer noordelijk. In 1459 wordt Wouter Aerntsz. als eerste molenmeester genoemd en in 1591 wordt er een nieuwe molen gebouwd. De molenplaats is moeilijk herkenbaar (er staat nu een boerenbedrijf) maar de molensloot is nog goed te zien.

N. Voormalige Kapteynlaan

De boerderijen aan de oostkant van de Duifpolder waren tot ver in de vorige eeuw slechts via het water te bereiken. Tot in de jaren tachtig van de vorige eeuw voer er nog dagelijks een melkschuit. De voormalige Kapteynlaan was de eerste oprijlaan vanaf de Kwakelweg. De weg afkijkend lijkt deze door het landschap te golven, een gevolg van de talrijke kreekruigen die door de polder slingeren. Het zijn zandige kleibanen die hoger in het land liggen na klink en oxidatie van het omringende veen. Halverwege de laan is een vogelrustgebied ingericht. De naam Kapteynlaan is vervangen door Duifpolder.

Kruikus-kaart Duifpolder

Bovenstaande kaart van de Duifpolder, samengesteld op basis van de Kruikus kaarten uit 1712, laat zien dat de gebouwde omgeving en het wegen- en waternet van de Duifpolder door de eeuwen heen nauwelijks zijn gewijzigd. Met hetzelfde gemak kan de Duifpolderroute worden gelopen aan de hand van deze kaart en de routebeschrijving van hierboven. Alle molens, op één graanmolen na, zijn vervangen door elektrische gemalen.

Bronvermelding

Deze wandelroute maakt oorspronkelijk deel uit van een serie van drie mapjes met elk zes routes, uitgegeven in de periode 2004-2007. De serie kwam tot stand in samenwerking met de vereniging Te Voet en de werkgroep Paden van de Midden-Delfland Vereniging. Tekst, fotografie en vormgeving

zijn van Frits van Ooststroom. In 2022 zijn de routes gedigitaliseerd en geactualiseerd. De Duifpolderroute was voorheen Gaagpadroute genaamd.

Bij deze bewerking is verder dankbaar gebruik gemaakt van:

- artikelen uit de Jaarboeken van de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en informatie op de website www.middendelfland.net.
- publicaties van Midden-Delfland is Mensenwerk: <https://www.mdmw.nl/>
- de Canon van Nederland, Roelof Bouwman.